

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

**ЛУЦЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА»**

Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.5. МУЗЕСЗНАВСТВО

Освітньо-професійна програма: «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

освітнього рівня бакалавр

галузі знань: 02 Культура і мистецтво

спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Обсяг, кредитів: 120/4

Форма підсумкового контролю: екзамен

Луцьк 2023 рік

Робоча програма «Музеєзнавство» для студентів галузі знань: 02 Культура і мистецтво, спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа освітньо-професійної програми: «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» 2022 р.

Розробники: Кушпетюк О.І., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Викладач: Кушпетюк О.І., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи
Протокол від 28.08. 2023 року № 1

Завідувач кафедри інформаційної,
бібліотечної та архівної справи

Наталія ЛЯШУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Гарант освітньої-професійної програми:

Кандидат філологічних наук

Наталія ЛЯШУК

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	20___/20___	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри / циклової комісії				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою: <http://vo.ukraine.edu.ua/course/view.php?id=6672>

Робочу програму перевірено
01.09.2023 р.

Заступник директора з
освітньої діяльності

Інна ІВАНЮК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання

	рівень		
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Вид дисципліни Обов'язкова компонента	
	Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»	Цикл підготовки професійний	
Змістових модулів – 2	Спеціалізація	Рік підготовки:	
		2023-2024-й	2023-2024-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u>	Семестр	
Загальний обсяг годин – 120		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		24 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		74 год.	108 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид семестрового контролю: екзамен			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: Поглиблений інтерес до історії, турбота про збереження історичної і культурної спадщини - одна з характерних прикмет нашого часу. В духовному житті людей велике значення мають музеї - скарбниці історичних і мистецьких багатств народу. Музеї дають можливість ознайомитися із цінностями матеріальної і духовної культури нашого народу. Вивчення курсу «Муєєзнавство» сприятиме вивченню історії та закономірностей розвитку музеїв, їх внутрішньої організації, дасть змогу зрозуміти систему наукового комплектування музейних фондів, документування й зберігання колекцій, а також засвоїти методику побудови музейних експозицій, виставок, різних видів і форм науково-освітньої діяльності музеїв.

Завдання: курс «Муєєзнавство» дозволяє:

- сформувати у майбутніх фахівців систему знань про музейну справу та формування її нормативно-правової бази;
- вивчити історію розвитку музейної справи;
- ознайомитися з сучасною науковою класифікацією музеїв;
- зрозуміти особливості наукового комплектування музейних фондів, роль документування і зберігання музейних колекцій;

- ознайомитися із експозиційною роботою музейних закладів;
- визначити основні завдання науково-дослідної та освітньо-виховної роботи музеїв;
- ознайомить з основними положеннями українського законодавства про музеї та музейну справу.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

До закінчення курсу студенти повинні знати:

- основи музейної справи та історію розвитку музеїв, їх місце в суспільстві;
- нормативно-правові засади діяльності музейних закладів;
- нормативно-правові акти, що регулюють галузеві відносини з музейною сферою;
- сучасну наукову класифікацію музеїв;
- особливості документування та зберігання музейних фондів;
- особливості експозиційної, науково-дослідної та освітньо-виховної роботи музеїв;
- мати розуміння сучасних досягнень атрибуції та експертизи музейних пам'яток;
- методи наукового опису й аналізу пам'яток;
- методи і форми екскурсійної роботи;
- основи музейного маркетингу та рекламно-інформаційної роботи;
- понятійно-категоріальний апарат науки.

Унаслідок вивчення курсу студент повинні вміти:

- характеризувати загальні, спеціальні та підзаконні нормативно-правові акти спрямовані на забезпечення засад розвитку музейної справи;
- мати навички для виконання роботи щодо комплектування музейних фондів, формування експозиції;
- використовувати методи наукового опису й аналізу музейних пам'яток;
- застосовувати методику складання паспорта наукового опису для каталогізації пам'яток;
- мати навички для виконання різних форм освітньо-виховної роботи, екскурсійної роботи та ін.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікативних технологій.

ЗК7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9 – Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ПЕРЕЛІК СПЕЦІАЛЬНИХ (ФАХОВИХ) ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

ФК1 – Здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах.

ФК2. Здатність використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв.

ФК3. Здатність використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології, програмне забезпечення, мережеві та мобільні технології для вирішення професійних завдань.

ФК5. Здатність створювати чітку, стислу та точну управлінську документацію відповідно до чинних стандартів.

ФК6. Здатність підтримувати ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку, користувачами, партнерами, органами влади та управління, засобами масової інформації.

ФК7. Здатність впроваджувати інноваційні технології виробництва інформаційних продуктів і послуг, підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів інформаційних, бібліотечних та архівних установ.

ФК8. Здатність проектувати та створювати документно-інформаційні ресурси, продукти та послуги.

ФК11. Здатність використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, організовувати електронні бібліотеки та архіви.

ФК12. Здатність створювати, наповнювати та забезпечувати функціонування веб-сайтів та веб-спільнот у мережі Інтернет.

ФК13. Здатність опановувати і використовувати технології електронного урядування та електронного документообігу.

ПЕРЕЛІК ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

РН2. Впроваджувати та використовувати комунікаційні технології у соціальних системах, мультимедійне забезпечення інформаційної діяльності, технології веб-дизайну та веб-маркетингу.

РН3. Керувати документальними процесами діяльності установ, користуватися засобами електронного документообігу, організовувати референтну та офісну діяльність.

РН4. Застосовувати у професійній діяльності технології інформаційного менеджменту, створення і підтримки функціонування електронних бібліотек та архівів, методологію вивчення та задоволення культурних та інформаційних потреб користувачів.

РН5. Узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням.

РН6. Знати, розуміти та застосовувати в практичній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи.

PH14. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію українською мовою та однією з іноземних мов.

PH15. Використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

PH17. Бути відповідальним, забезпечувати ефективну співпрацю в команді.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичне музеєзнавство

Тема 1. Музеєзнавство як наука. Роль і значення музеїв

Музеєзнавство як наука, предмет, об'єкт та структура музеєзнавства. Основні поняття музеєзнавства. Історіографія музеєзнавства.

Зміст поняття «музей». Особливості музеїв. Музейні установи в системі освіти, культури, туризму.

Зародження музейної справи в Україні. Періоди еволюції музею як суспільної інституції. Музейна справа в Україні кінця XIX – початку XX ст. Музейництво міжвоєнного періоду в Україні. Музейна справа в Україні в роки Другої світової війни та повоєнний час. Музейництво України 60-х – 80-х рр. XX ст.

Сучасний стан музейництва. Нові тенденції розвитку музеїв і музейної діяльності. Музейні заклади та музейні пам'ятки у період воєнного стану.

Тема 2. Класифікація і типологія музеїв.

Побудова мережі музеїв в Україні на основі усталеної в українському музеєзнавстві наукової класифікації та типології.

Визначення типу музею за його суспільним призначенням, метою діяльності тощо.

Критерії типології музеїв: за профілем; за родом діяльності; формою власності; за адміністративно-територіальною приналежністю. Типи музеїв (за категоріями відвідувачів).

Генетичний поділ музеїв за профільними типами і профілями. Основні профілі музеїв: Музеї історичного профілю. Кресназавчі музеї. Музеї художнього профілю. Меморіальні музеї. Навчальні музеї, та ін.

Види музеїв. Порядок створення та матеріальна база музеїв.

Нормативно-правові акти про порядок державної реєстрації, перереєстрації та обліку музеїв. Підзаконні нормативно-правові акти про перелік музеїв, в яких зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що є державною власністю

Про затвердження переліку музеїв, що перебувають у віданні підприємств, установ та організацій, де зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що є державною власністю.

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення діяльності музеїв

Про музеї та музейну справу : закон України від 29 черв. 1995 р., що регулює суспільні відносини у сфері музейної справи, визначає правові, економічні, соціальні засади створення і діяльності музеїв України та особливості наукового формування, вивчення, обліку, зберігання, охорони і використання Музейного фонду України, його правовий статус.

Формування основ державного управління музейною справою відповідно до Закону України «Про культуру» від 14 груд. 2010 р.

Процеси музеєфікації рухомих і нерухомих об'єктів культурної спадщини відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини» від 8 черв. 2000 р.

Охорона пам'яток археології в національному законодавстві. Про охорону археологічної спадщини: закон України від 18 берез. 2004 р. Закон регулює відносини,

пов'язані з охороною археологічної спадщини України - невід'ємної частини культурної спадщини людства, вразливого і невідновлюваного джерела знань про історичне минуле, а також визначає права та обов'язки дослідників археологічної спадщини.

Правові норми пов'язані з музеєфікацією профільних архівних документів. Про Національний архівний фонд та архівні установи: закон України від 6 берез. 2003 р.

Правовідносини пов'язані з вивезенням, ввезенням та поверненням культурних цінностей. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей : закон України від 21 верес. 1999 р. спрямований на охорону національної культурної спадщини та розвиток міжнародного співробітництва України у сфері культури.

Підзаконні нормативно-правові акти про діяльність органів, що реалізують державну політику у сфері контролю за переміщенням культурних цінностей.

Порядок проведення державної експертизи культурних цінностей

Тема 4. Міжнародне культурне співробітництво в галузі музейної справи

Законодавство про міжнародну діяльність музеїв України. Рекомендації про охорону рухомих культурних цінностей

Створення та порядок діяльності Українського Національного комітету Міжнародної Ради Музеїв.

Перспективи інтеграції українських музеїв у регіональні, національні та міжнародні музейні організації. Діяльність ЮНЕСКО. Створення та діяльність Міжнародної ради музеїв (ІКОМ). Кодекс музейної етики від ICOM. Діяльність Міжнародного центру вивчення консервації та реставрації культурної спадщини (ICCRROM). Діяльність незалежної музейної мережі – Мережі європейських музейних організацій (NEMO). Створення та діяльність Європейського музейного форуму.

Тема 5. Музейна мережа України

Ареали найбільшого згущення музеїв національного значення. Унікальний за полікультурною спадщиною геоетнофеномен України – Кримський півострів. Характеристика музеїв півострова. Музейна мережа Криму в умовах окупації.

Визначні музеї Середнього Подніпров'я й Поділля. Визначний осередок національної музейної спадщини – запорізький край. Характеристика низки музеїв Хмельниччини, Тернопільщини.

Музейна мережа Полісся й Карпатського регіону. Характеристика музеїв, які експонують справжні скарби традиційної української етнокультури й народного мистецтва Волинської, Рівненської, Житомирської областей.

Характеристика Чернігівщини за багатством музейно-туристичної спадщини. Виняткова історико-етнокультурна спадщина Київської області.

Карпатського регіону: характеристика музейних закладів Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької і Закарпатської областей.

Музейництво Волині. Поява впродовж другої половини XIX – початку XX ст. у Волинській губернії перших давньосховищ - закладів музейного типу, що функціонували при православних церковних осередках. Характеристика світських музеїв, що з'явилися наприкінці XIX – на початку XX ст. на Волині.

Історія виникнення Волинського краєзнавчого музею – головного музею Волинської області, найбільшого і найдавнішого з нині діючих музеїв Волині, - відкритого 16 червня 1929 року у м. Луцьку з ініціативи створеного у 1927 році Волинського товариства краєзнавства та опіки над пам'ятниками минулого.

Сучасний стан музейництва краю.

Змістовий модуль 2. Музейна практика

Тема 6. Наукове комплектування, документування та зберігання музейних фондів.

Структура фондів музею, основні напрями їх діяльності. Комплектування музейних фондів відповідно до профілю і завдань зберігання, експозиційної, наукової і освітньої роботи. Його етапи.

Поняття «музейна пам'ятка»: еволюція і сучасність. Наукове визначення пам'яток. Категорії предметів музейного значення.

Основи документування та зберігання музейних фондів. Завдання музейного документування. Система обліку музейних фондів, його етапи: первинний облік, інвентаризація, каталогізація, створення науково-довідкового апарату.

Зберігання музейних колекцій, його значення і сучасна організація. Консервація. Реставрація.

Тема 7. Експозиційна робота музеїв

Визначення експозиції та її роль. Етапи експозиційної роботи в музеях: наукова підготовка експозиції; складання її планів; добір і виготовлення експонатів; підготовка пояснювальних матеріалів; оформлення і монтаж експозиції; відкриття експозиції; фіксація і подальше вдосконалення її.

Музейна виставка. Зростання інтересу відвідувачів до музейних виставок. Розходження в розумінні термінів: «експозиція», що означає відносно стаціонарний послідовний показ, та «виставка» – захід тимчасовий. Виставкова діяльність як активна форма роботи, що збирає творчі сили багатьох музеїв.

Тема 8. Науково-дослідна робота музеїв

Організація науково-дослідної роботи. Спрямованість наукової роботи музеїв відповідно до їхнього профілю.

Форми наукового результату досліджень музейної інституції, їх характеристика. Оформлення результатів науково-дослідної роботи музеїв у вигляді нових виставок, розділів експозицій, каталогів, методичних розробок екскурсій, наукового опису цінних експонатів, а також статей та монографій з різних питань історії, культури, економіки чи науки, пов'язаних з матеріалами музеїв.

Тема 9. Інформаційні технології у музейній справі. Музейний маркетинг

Нові інформаційні технології музейної справи. Організація ефективного музейного маркетингу. Сім факторів поняття зовнішнього середовища музейного маркетингу. Визначення маркетингової стратегії музею.

Налагодження PR- комунікація між музеєм та суспільством.

Організація взаємовигідної співпраці музеїв із туристичними фірмами. Особлива роль музеїв як найцікавіших об'єктів екскурсійно-маршрутного та факультативного туризму.

Тема 10. Культурно-освітня діяльність музеїв

Поняття культурно-освітньої діяльності. Музейна педагогіка як методика реалізації функцій музею.

Екскурсійна робота як основна форма культурно-освітньої роботи музеїв. Сутність і основні поняття екскурсійної діяльності. Методи і форми її. Особливості й методика екскурсії, які розрізняють: за змістом (тематичні, оглядові); за складом відвідувачів (для школярів, військових, вчених); за цільовим призначенням (загальноосвітні, вузькоспеціальні); за місцем проведення (історичні місця); за способом пересування (пішохідна, автобусна, комбінована); за методом роботи (за наперед поставленими завданнями або з аналізом окремих експонатів).

Етапи екскурсійної роботи: вивчення відповідної літератури; вивчення матеріалів експозиції й фондів; написання тексту екскурсії; проведення екскурсії.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передує цій дисципліні: «Вступ до спеціальності»; «Документознавство», Сучасні технології збору, обробки і передачі інформації», «Діловодство» та ін.

Освітня компонента «Музеєзнавство» є базою для вивчення інших фахових дисциплін спеціальності: «Архівознавство», «Стратегія розвитку та бізнес-план підприємства», «Державне управління та державні установи», «Документально-інформаційні комунікації» та ін.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										Форми та методи контролю знань
	денна форма					Заочна форма					
	усь ого	у тому числі				усь ого	у тому числі				
		л	п	л а б	с.р.		л	п	лаб	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Змістовий модуль 1. Теоретичне музеєзнавство											
Тема 1. Музеєзнавство як наука. Роль і значення музеїв	14	4	4		6	14				14	АР: опитування СР: бесіда ІР: складання глосарія
Тема 2. Класифікація і типологія музеїв.	10	2	2		6	10	2	2		6	АР: опитування СР: ІР: Співбесіда
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення діяльності музеїв	9	2	1		6	9	2			7	АР: опитування СР: ІР: Підготовка конспекту завдання
Тема 4. Міжнародне культурне співробітництво в галузі музейної справи	9	2	1		6	9				9	АР: опитування СР: ІР: Підготовка конспекту завдання
Тема 5. Музейна мережа України	10	2	2		6	10				10	АР: опитування СР: бесіда ІР: захист презентації/ реферата
Разом за змістовим модулем 1	52	12	10		30	52	4	2		46	
Змістовий модуль 2. Музейна практика											
Тема 6. Фондова робота музеїв	18	4	4		10	18	2	2		14	АР: опитування СР:ІР: складання Складання уніфікованого паспорта музейного предмета Співбесіда
Тема 7. Експозиційна робота музеїв	14	2	2		10	14	2			12	АР: опитування СР: ІР: Підготовка конспекту

										завдання аналізу експозиційних матеріалів Співбесіда	
Тема 8. Науково-дослідна робота музеїв	12	2	2		8	12				12	АР: опитування СР: ІР: Співбесіда
Тема 9. Інформаційні технології у музейній справі. Музейний маркетинг	12	2	2		8	12				12	АР: опитування СР: ІР: Співбесіда Підготовка есе
Тема 10. Культурно-освітня діяльність музею	12	2	2		8	12				12	АР: опитування СР: ІР: Співбесіда Підготовка есе
Разом за змістовим модулем 2	68	12	1 2		44	68	4	2		62	
Усього годин	120	24	22		74	120	8	4		108	

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни «Музеєзнавство»

Разом: 120 год., лекції – 24 год., семінарські заняття – 22 год., самостійна робота – 74 год.

Модулі	Змістовий модуль 1. Теоретичне музеєзнавство					Змістовий модуль 2. Музейна практика				
Теми лекцій	Тема 1. Музеєзнавство як наука. Роль і значення музеїв	Тема 2. Класифікація і типологія музеїв.	Тема 3. Нормативно-правове забезпечення діяльності музеїв	Тема 4. Міжнародне культурне співробітництво в галузі музейної справи	Тема 5. Музейна мережа України	Тема 6. Фондова робота музеїв	Тема 7. Експозиційна робота музеїв	Тема 8. Науково-дослідна робота музеїв	Тема 9. Інформаційні технології у музейній справі. Музейний маркетинг	Тема 10. Культурно-освітня діяльність музею
Теми семінарських занять	С. № 1. Теорія і практика музейної справи. Музей як соціокультурний інститут С. № 2. Історія розвитку музейної справи в Україні	С. № 3. Класифікація і типологія музеїв	С. № 4. Правова основа музейної діяльності в Україні та світі		С. № 5. Музейництво Волині	С. № 6. Фондова робота музеїв С. № 7. Основи документування та зберігання музейних фондів	С. № 8. Експозиційна робота музеїв	С. № 9. Науково-дослідна робота музеїв	С. № 10. Інформаційні технології у музейній справі. Музейний маркетинг	С. № 11. Культурно-освітня діяльність музею
Самостійна робота	15 балів									
ІНДЗ	20 балів									
Види поточного контролю	Модульний контроль (40 балів)									
Підсумковий контроль	екзамен									

4.3. Форми організації занять
4.3.1. Теми семінарських занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичне музесзнавство		
1	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 1. Теорія і практика музейної справи. Музей як соціокультурний інститут</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «музей». 2. Музейний предмет і його властивості. Ознаки музейних предметів. Музейна цінність, значення, музеєнальність предмета. 3. Соціальні функції музею. 4. Музейна комунікація. 	2
	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 2. Історія розвитку та сьогодення музейної справи в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музейна справа в Україні кінця XIX – початку XX ст. 2. Музейництво міжвоєнного періоду в Україні. 3. Музейна справа в Україні в 40-х – 80-х рр. XX ст. 4. Музейна справа у незалежній Україні. Музейні заклади та музейні пам'ятки у період воєнного стану. 	2
	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 3. Класифікація і типологія музеїв</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типи і профілі музеїв. 2. Музеї історичного профілю. 3. Краєзнавчі музеї. 4. Музеї художнього профілю. 5. Меморіальні музеї. 6. Навчальні музеї. 	2
2	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 4. Правова основа музейної діяльності в Україні та світі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання музейної діяльності в Україні 2. Міжнародні пакти та конвенції в галузі музейництва 	2
4	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 5. Музейництво Волині</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історико-культурний заповідник «Старий Луцьк» 2. Волинський краєзнавчий музей. 3. Музей волинської ікони 4. Волинський регіональний музей українського війська та військової техніки 5. Музей Лесі Українки Волинського державного університету 6. Колодяженський літературно- меморіальний музей Лесі Українки 7. Державний історико-культурний заповідник «Стародавній Володимир» 8. Музей В'ячеслава Липинського в с.Затурці. 	2
Змістовий модуль 2. Музейна практика		
3	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 6. Фондова робота музеїв</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура фондів музею, основні напрями їх діяльності 2. Музейний предмет: зміст поняття, дефініція, типологія. 3. Комплектування музейних фондів. 	2
	<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 7. Основи документування та зберігання музейних фондів</p>	2

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання музейного документування. Система обліку музейних фондів. 2. Збереження, реставрація і консервація музейних предметів 	
4	<p align="center">Семінар № 8. Експозиційна робота музеїв</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення експозиції та її роль 2. Організація експозиції. Основні схеми побудови експозицій 	2
5	<p align="center">Семінарське заняття № 9. Науково-дослідна робота музеїв</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-дослідна робота музею. 2. Форми наукового результату досліджень музейної інституції, їх характеристика. 	2
6	<p align="center">Семінар № 10. Інформаційні технології у музейній справі.</p> <p>Музейний маркетинг</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нові інформаційні технології музейної справи 2. Організація музейного маркетингу 3. Організація взаємовигідної співпраці музеїв із туристичними фірмами 	2
7	<p align="center">Семінар № 11. Культурно-освітня діяльність музеїв</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття культурно-освітньої діяльності. Музейна педагогіка як методика реалізації функцій музею. 2. Екскурсія як основна форма культурно-освітньої роботи музеїв. Сутність і основні поняття екскурсійної діяльності. Класифікація екскурсій 3. Технологія розробки екскурсій. 	2
	Разом	22

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичне музеєзнавство		
1	<p align="center">Семінар № 1. Класифікація та типологі музеїв</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типи і профілі музеїв. 2. Музеї історичного профілю. 3. Краєзнавчі музеї. 4. Музеї художнього профілю. 5. Меморіальні музеї. 6. Навчальні музеї. 	2
Змістовий модуль 2. Музейна практика		
2	<p align="center">Семінар №2. Фондова робота музеїв</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура фондів музею, основні напрями їх діяльності 2. Музейний предмет: зміст поняття, дефініція, типологія. 3. Комплектування музейних фондів. 	2
	Разом	4

4.3.2. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає: складання глосаріїв найуживаніших термінів до означених тем занять (не менше 20 термінів) / підготовку презентацій (рефератів) за визначеною темою:

1. Музеї історичного профілю (на прикладі ...).
2. Музеї художнього профілю (на прикладі ...).
3. Меморіальні музеї (на прикладі ...).
4. Краєзнавчі музеї (на прикладі ...).
5. Галузеві музеї (на прикладі.....).
6. Музеї на громадських засадах (на прикладі.....).
7. Принципи організації музеїв під відкритим небом.
8. Комплексно-тематичний принцип побудови експозиції (на прикладі...).
9. Принцип побудови цілісних ансамблевих експозицій (на прикладі...).
10. Неокласична модель організації експозиційного простору музею (на прикладі...).
11. Українські музеї у сфері комунікативної політики.
12. Мова музею як знакова система.
13. Особливості музейної діяльності у XXI ст.
14. Менеджмент у музейній сфері: особливості застосування.
15. Перспективи використання PR–технологій у музейній справі.
16. Соціальні функції музею: загальна характеристика.
17. Охорона нерухомих пам'яток музеями України.
18. Культурна спадщина України в умовах воєнних дій
19. Музеєзнавство як міждисциплінарний науковий напрям, його взаємодія із точними, природничими та гуманітарними науками.
20. Роль музею у життєдіяльності територіальних громад та управлінні культурною спадщиною.

Складення словника ключових термінів і понять передбачає (максимально 5 балів), написання реферату (максимально 10 балів). Обсяг реферату 8-10 стандартних аркушів (А4). На основі презентацій/рефератів студенти роблять доповіді на семінарських заняттях.

Під час написання ІНДЗ студент повинен опрацювати не менше п'яти джерел з відповідними посиланнями на них у тексті роботи.

ІНДЗ складається з титульної сторінки; змісту; вступу; основної частини; висновків; списку використаної літератури; додатків (за необхідності).

Вступ має розкривати актуальність обраної теми, її проблематику та мету завдання.

Основна частина має містити викладення матеріалу теми.

У висновках потрібно висловити міркування стосовно досягнення мети роботи.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ підготовкою презентацій із прилюдним захистом (**20 балів**);
- ✓ дослідження з тематики у вигляді реферату із прилюдним захистом (**20 балів**);
- ✓ конспект із теми за планом, який студент розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (**2 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис (**2 бали**);
- ✓ опрацювання понятійного апарату (**3 балів**).

Критерії оцінювання ІНДЗ (презентація, реферат)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Складання плану	2 бали
2.	Використання першоджерел, аналіз їх суті та змісту	3 бали
3.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи	3 балів
5.	Висновки, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	2 бали
Разом		10 балів

4.3.3. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичне музеєзнавство		
1	Тема 1. Музеєзнавство як наука. Роль і значення музеїв Опрацювати матеріали про структуру музеєзнавчої науки. Опрацювати матеріали про музеєзнавство як міждисциплінарний науковий напрям. Опрацювання понятійного апарату	6
2	Тема 2. Класифікація і типологія музеїв. Опрацювати матеріали про концепцію сучасного віртуального музею.	6
3	Тема 3. Нормативно-правове забезпечення діяльності музеїв Укладіть перелік нормативних документів, які регулюють питання зберігання музейних предметів.	6
4	Тема 4. Міжнародне культурне співробітництво в галузі музейної справи. Опрацювати матеріали про сучасні зарубіжні і вітчизняні музеєзнавчі наукові та освітні центри.	6
5	Тема 5. Музейна мережа України Опрацювати матеріали про особливості установ музейного типу. Навести приклади таких установ, які діють на території Волинської області.	6
Змістовий модуль 2. Музейна практика		
6	Тема 6. Фондова робота музеїв Паспорт Волинського краєзнавчого музею як зразок документа для наукового опису музейного предмета. Здійснення візуальної експертизи музейної пам'ятки та складання уніфікованого паспорта. Опрацювання теми: Сучасні підходи до збереження фондів зібрань музеїв. Умови та режим зберігання музейних предметів і колекцій (температурно-вологісний режим, забруднення повітря, світловий, біологічний режим).	10
7	Тема 7. Експозиційна робота музеїв. Оберіть одну з діючих у ВКМ виставок. Проаналізуйте експозиційні матеріали, які використовуються у виставковому просторі: музейні	10

	предмети; фото-, фоно- та кіно матеріали; відтворення музейних предметів; науково-допоміжні матеріали; тексти та інші форми коментарів. Дайте оцінку використання та поєднання експозиційних матеріалів.	
8	3. Тема 8. Науково-дослідна робота музеїв. Проаналізуйте публікації результатів науково-дослідної роботи Волинського краєзнавчого музею за два останні десятиріччя, визначте за ними основні напрями науково-дослідної роботи установи.	8
9	Тема 9. Інформаційні технології у музейній справі. Музейний маркетинг На основі вивчення Інтернет-ресурсів та періодичних видань з музеєзнавства визначте, які проблеми науково-фондової роботи обговорюються професійною спільнотою (вивчіть матеріали конференцій, семінарів, круглих столів тощо). Напишіть есе на тему «Маркетинг як філософія музейного виробництва».	8
10	Тема 10. Культурно-освітня діяльність музею Напишіть есе про роль музею у життєдіяльності територіальних громад та управлінні культурною спадщиною.	8
	Разом	74

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Форми контролю	Бали	Термін виконання (тижні)
Тема 1. Музеєзнавство як наука. Роль і значення музеїв (6 год.)	Співбесіда, опрацювання понятійного апарату	1	III- IV
Тема 2. Класифікація і типологія музеїв. (6 год.)	Співбесіда	1	IV-V
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення діяльності музеїв (6 год.)	Підготовка конспекту завдання	2	V-VII
Тема 4. Міжнародне культурне співробітництво в галузі музейної справи (6 год.)	Підготовка конспекту завдання	2	VII-VIII
Тема 5. Музейна мережа України (6 год.)	Співбесіда	1	VIII-IX
Тема 6. Фондова робота музеїв (10 год.)	Складання уніфікованого паспорта музейного предмета Співбесіда	2	IX- X
Тема 7. Експозиційна робота музеїв. (10 год.)	Підготовка конспекту завдання аналізу експозиційних матеріалів Співбесіда	2	X- XI
Тема 8. Науково-дослідна робота музеїв (8 год.)	Співбесіда	1	XI- XIII
Тема 9. Інформаційні технології у музейній справі. Музейний маркетинг (8 год.)	Співбесіда Підготовка есе	2	XI- XIII

Тема 10. Культурно-освітня діяльність музею (8 год.)	Співбесіда Підготовка ese	1	XIII- XIV
Разом: 74год.	Разом: 15 балів		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

При вивченні навчальної дисципліни «Музеєзнавство» використовуються комплекс загальних методів навчання: словесні (лекція; опитування, бесіда на семінарських заняттях); наочні (ілюстрування (презентація PowerPoint) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій; дослідницькі (виконання ІНДЗ); методи самостійної роботи (опрацювання тем, першоджерел по темах, складання глосарія найуживаніших термінів до тем) тощо.

5.2. Інклюзивні методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Музеєзнавство» використовуються спеціальні інклюзивні методи навчання:

- метод використання цифрового наративу (цифрові тексти, презентації, розповіді, розміщені на блогах, відеокліпи, анімаційні фільми, відеоблоги, фотоколажі, описи подій в соцмережах, ігрові квести та ін.;
- методи забезпечення доступності інформації в різних форматах (збільшений шрифт, електронний формат);
- методи структурування навчальної інформації за фреймовою моделлю (сегменти в визначеній послідовності виводяться на екран і супроводжуються поясненнями з розкриттям змісту кожного фрейму інформації);
- методи самостійної роботи (індивідуальна робота та діяльність у групах і парах) (індивідуальна робота студентів базуються на освоєнні певної частини матеріалу за допомогою різних дидактичних і технічних засобів (наочного матеріалу, підручників, SMART-технологій (мережевих, мобільних, інформаційних технологій; робота в групах, парах використовується на етапах повторення або закріплення (запам'ятовування, застосування) матеріалу).

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 змістовних модулів. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Поточний контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять та виконання й захисту індивідуальних завдань і завдань самостійної роботи й має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Він реалізується у формі опитування на семінарських/практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконання практичних/лабораторних завдань, перевірки результатів виконання різноманітних завдань індивідуальної та самостійної роботи (опрацювання питань зазначених тем самостійної роботи, рефератів, джерел по темі та понятійного апарату) тощо.

Загальна сума балів поточного контролю складається з балів, які отримує студент за певну навчальну діяльність – підготовку та виступи та виконання практичних завдань (25 балів); виконання та захист індивідуальних завдань (20 балів) і завдань самостійної роботи (15 балів).

За відповідь на семінарському (практичному/лабораторному) занятті виставляється оцінка за чотирибальною системою: «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно».

Розподіл балів між окремими темами здійснюється залежно від складності й актуальності теми, що вивчається. Викладач може визначати розподіл балів, які отримують студенти, об'єднавши теми змістового модуля.

Загалом, за всі якісно виконані завдання студент може набрати 25 балів.

У період екзаменаційної сесії викладач визначає суму і середню оцінку поточного контролю та проводить переведення оцінок в бали згідно зі шкалою конвертування (max = 25 балів).

Самостійна робота. Максимальна кількість балів ставиться за якість виконання самостійних завдань та вміння їх представити. Наприклад: після виконання самостійно певного завдання відбувається обговорення і виставляється оцінка за чотирибальною системою: «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». Відповідно, «відмінно» – виставляється 13-15 балів, за «добре» – 7-10 балів, «задовільно» – 3-6 балів, «незадовільно» – 0-2 балів.

Індивідуальна робота. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу ставиться за вчасне, якісне, добросовісне її виконання. Наприклад: після виконання індивідуального завдання відбувається обговорення і виставляється оцінка за чотирибальною системою: «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». Відповідно, «відмінно» – виставляється 15-20 балів, за «добре» – 10-14 балів, «задовільно» – 4-9 балів, «незадовільно» – 0-3 балів. Наявність позитивних оцінок, отриманих за індивідуальні завдання, є необхідною умовою допуску до семестрового контролю з цієї дисципліни.

Модульний контроль. Модульні контрольні роботи містять 2 варіанти по 20 тестових питань. За результатами виконання тестових завдань загальна кількість балів не може перевищувати 40 балів.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль запроваджується з метою оцінки результатів навчання студентів і проводиться у формі семестрового екзамену з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою, в період екзаменаційної сесії, що проводиться згідно з навчальним планом.

Екзамен – форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр. У екзаменаційно-заліковій відомості та в заліковій книжці здобувача вищої освіти робиться запис: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи

виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою екзамен	Оцінка за шкалою ECTS	
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4	B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4	C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3	D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3	E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (макс = 50 балів)										Модульний контроль (макс = 50 балів)	Загальна кількість балів	
Змістові модулі (макс = 25 балів)												ІНДЗ; Самостійна робота
Модуль 1					Модуль 2							
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6-7	T 8	T 9	T 10	T 11	35	40 балів	100
2	2	2	2	2	6	3	2	2	2			

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНА

1. Визначення музеїв. Функції і завдання музеїв.
2. Зміст поняття «музей». Особливості музеїв.
3. Історіографія музейництва.
4. Музейна справа в Україні кінця XIX – початку XX ст.
5. Музейництво міжвоєнного періоду в Україні та в роки Другої світової війни і повоєнний час.
6. Музейництво України 60-х – 80-х рр. XX ст.
7. Музейна справа у незалежній Україні.
8. Музейна справа та музейні пам'ятки у період воєнного стану.
9. Нормативно-правове забезпечення діяльності музеїв
10. Нормативно-правові акти, що регулюють галузеві відносини з музейною сферою
11. Нормативно-правові акти про Музейний фонд України
12. Діяльність державних органів в галузі музейної справи і громадських інституцій в галузі музейної справи
13. Нормативно-правові акти про порядок створення і діяльності музеїв України
14. Типи і профілі музеїв.
15. Музеї історичного профілю.

16. Краєзнавчі музеї.
17. Музеї художнього профілю.
18. Меморіальні музеї.
19. Характеристика визначних музеїв Кримського півострова.
20. Характеристика визначних музеїв Середнього Подніпров'я.
21. Характеристика визначних музеїв Поділля.
22. Характеристика визначних музеїв Полісся.
23. Характеристика визначних музеїв Карпатського регіону.
24. Виняткова історико-етнокультурна спадщина Києва та Київської області.
25. Характеристика музейних закладів Львова та Львівської області.
26. Зародження музейної справи на Волині.
27. Історія Волинського краєзнавчого музею.
28. Історико-культурний заповідник «Старий Луцьк».
29. Музей волинської ікони: історія і сучасність.
30. Музей історії Луцького братства – відділ Волинського краєзнавчого музею.
31. Художній музей – відділ Волинського краєзнавчого музею.
32. Арт-галерея Корсаків.
33. Сучасний стан музейництва Волині.
34. Відомі музезнавці Волині.
35. Еволюція поняття «музейна пам'ятка» та сучасний стан
36. Наукове визначення пам'яток.
37. Категорії предметів музейного значення.
38. Наукове комплектування фондів. Методи та етапи комплектування.
39. Документування та зберігання музейного фонду.
40. Атрибуція музейного предмета: зміст поняття.
41. Експертиза музейного предмета: зміст поняття.
42. Інвентаризація музейних колекцій.
43. Каталогізація музейних колекцій.
44. Консервація та реставрація музейних колекцій.
45. Зберігання музейних колекцій, його значення.
46. Температурно-вологісний режим зберігання музейних предметів і колекцій
47. Світловий режим зберігання музейних предметів і колекцій
48. Біологічний режим зберігання музейних предметів і колекцій
49. Сучасні підходи до збереження фондівих зібрань музеїв
50. Визначення експозиції та її роль.
51. Організація експозиції. Етапи.
52. Основні схеми побудови експозицій.
53. Добір і виготовлення експонатів для формування експозиції.
54. Принцип побудови цілісних ансамблевих експозицій.
55. Неокласична модель організації експозиційного простору музею.
56. Виставкова робота музеїв.
57. Науково-дослідницька робота музеїв.
58. Видавнича діяльність музеїв.
59. Освітньо-виховна робота музеїв.
60. Форми освітньо-виховної роботи.
61. Екскурсійна робота.
62. Етапи екскурсійної роботи
63. Рекламно-інформаційна робота музеїв
64. Організація взаємовигідної співпраці музеїв із туристичними фірмами.
65. Музейні установи в системі освіти, культури, туризму.
66. Інтеграція українських музеїв у регіональні, національні та міжнародні музейні організації.

67. Створення та порядок діяльності Українського Національного комітету Міжнародної Ради Музеїв.
68. Діяльність ЮНЕСКО. Музейна політика.
69. Створення та діяльність Міжнародної ради музеїв (ІКОМ). Кодекс музейної етики від ICOM.
70. Діяльність Міжнародного центру вивчення консервації та реставрації культурної спадщини (ICCRROM).
71. Діяльність незалежної музейної мережі – Мережі європейських музейних організацій (NEMO).
72. Створення та діяльність Європейського музейного форуму.
73. Організація ефективного музейного маркетингу.
74. Налагодження PR- комунікація між музеєм та суспільством.
75. Особлива роль музеїв як найцікавіших об'єктів екскурсійно-маршрутного та факультативного туризму.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Музеєзнавство» [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://vo.ukraine.edu.ua/course/view.php?id=6672>

1. Кушпетюк О. Методичні рекомендації до семінарських занять для здобувачів вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Луцьк: ЛІРоЛ Університету «Україна». 2023. 62 с.

2. Нормативно-правові акти з питань музейної справи для самостійного вивчення курсу «Основи музеєзнавства» / упоряд. О. Кушпетюк. Луцьк: ЛІРоЛ Університету «Україна». 2016. 102 с.

3. Кушпетюк О. Музеєзнавство: методичне забезпечення вивчення курсу: навч.-метод. посіб.. Луцьк: ЛІРоЛ Університету «Україна». 2007. 51 с.

4. Кушпетюк О. Музеєзнавство: методичні рекомендації до семінарських занять та виконання контрольних робіт для студентів заочної форми навчання. Луцьк: ЛІРоЛ Університету «Україна». 2016. 26 с.

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

Для інклюзивного навчання:

– наявність навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, форматах для осіб з інвалідністю;

– наявність матеріалів в електронному форматі до курсу розміщених на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою: <http://vo.ukraine.edu.ua/course/view.php?id=6672>

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Археологічні музеї – це самостійний вид музеїв історичного профілю, що збирають, зберігають, вивчають і експонують предмети, що мають історичну цінність; їхні збірки комплектуються з пам'яток матеріальної культури від найдавніших часів до середньовіччя, виявлені під час археологічних досліджень.

Архітектурні музеї – це профільний тип музеїв, що зберігають та популяризують творіння людських рук, пов'язані з історією і практикою архітектури.

Веб-(web-) сайт музею – це офіційне представництво музею у глобальній інформаційній мережі Інтернет.

Виставка (тимчасова експозиція) – сукупність музейних предметів, виставлених для огляду на короткий термін.

Виставково-експозиційна виїзна діяльність – одна з форм експозиційної діяльності музею, що зводиться до обміну експозиціями та тематичними виставками між окремими музеями та країнами; це дає змогу музеєві "мандрувати" до масового споживача й актуалізувати у суспільстві увагу до визначних колекцій світової культурної спадщини.

Відомчі музеї – це музеї різного профілю, що підпорядковуються окремим міністерствам і відомствам.

Віртуальні музеї – це музеї, що існують у глобальній інформаційно-комунікаційній мережі Інтернет завдяки об'єднанню інформаційних і творчих ресурсів для створення принципово нових віртуальних продуктів: віртуальних виставок, колекцій, віртуальних версій неіснуючих об'єктів та ін.

Галузеві музеї – це музеї, присвячені окремим галузям науки, техніки і технології промислового виробництва.

Гід-екскурсовод – це особа, яка володіє фаховою інформацією про країну (місцевість) перебування, визначні місця, об'єкти показу, а також мовою цієї країни чи мовою іноземних туристів, яких приймають, або загальнозрозумілою для них мовою надає екскурсійно-інформаційні, організаційні послуги учасникам туру в межах договору про надання туристичних послуг.

Громадські музеї – поширений тип закладів, що перебуває під опікою громадських організацій (профспілок, партій тощо).

Державна частина Музейного фонду України – музейні зібрання та окремі пам'ятки, що є державною власністю.

Державні музеї – це чільна група музеїв держави, що підпорядковані Кабінету Міністрів України і здійснюють свою діяльність у руслі загальнодержавної концепції розвитку музейної мережі.

Екскурсант – тимчасовий відвідувач, який перебуває менш як 24 години у країні або на об'єкті відвідання; учасник екскурсії.

Екскурсійний туризм – поїздки тривалістю понад добу з пізнавальною метою за наперед визначеною програмою з частими переїздами від одного населеного пункту (країни) до іншого та щоденними обов'язковою та кількома факультативними екскурсіями.

Екскурсія – це процес наочного сприйняття довкілля, особливостей природи, сучасних та історичних об'єктів, елементів побуту, визначних місць певного регіону, міста чи його частини, природної території, музейної установи, що триває до 24 год.

Експозиційний фонд музею – це та частина музейного фонду, яка виставлена на загальний огляд і є доступною для ознайомлення широких верств населення.

Експозиція – сукупність музейних предметів, виставлених для публічного огляду на тривалий термін.

Експонат – музейний предмет, виставлений для огляду.

Етикетаж – це короткі підписи під кожним експонатом та над кожним стендом.

Етнографічні музеї – це значно поширений в Україні вид музеїв історичного профілю, які збирають, зберігають, вивчають і експонують етнографічні колекції, що знайомлять сучасників із процесами етногенезу, побутом і культурами різних етнічних спільнот та історичних періодів.

Загальноісторичні музеї – установи, що висвітлюють історію людства і нашої країни зокрема й формують експозиції згідно з найвагомішими етапами й періодами світової та вітчизняної історії.

Замки-музеї та Палаці-музеї – це поширені види ансамблевих музеїв, що створюються шляхом музеєфікації фортифікаційного, стильово-архітектурного, інтер'єрного, ландшафтного та археологічного комплексу замків чи палаців.

Збереження музейних фондів – напрям фондової роботи із забезпечення фізичної схоронності музейних предметів шляхом оптимально обраних режиму і системи збереження.

Каталогізація – це підсумовуючий і найважливіший етап обліку й оцінки матеріальних цінностей музейної установи; мета каталогізації полягає у пошуку й зборі вичерпної інформації про ту чи іншу пам'ятку, вивчення її в контексті подібних пам'яток, створення колекцій з метою подальшого експонування й широкої популяризації.

Класифікація музеїв – це поділ музеїв на групи за одною визначальною чи декількома ознаками.

Консервація – сукупність науково обґрунтованих заходів захисту об'єктів культурної спадщини від подальших руйнувань, що забезпечують збереження їхньої автентичності з мінімальним втручанням в їхній існуючий вигляд.

Красознавчі музеї – це музеї комплексного профілю, що збирають, зберігають, вивчають і експонують матеріали, які розповідають про природу, економіку, історію і культуру певного краю (області, району, міста, села).

Культурна спадщина – це сукупність успадкованих людством від попередніх поколінь об'єктів матеріальної і духовної культури.

Культурні цінності – це об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України.

Меморіальні музеї – це музеї, присвячені пам'яті видатних політичних, державних і військових діячів, учених, письменників, композиторів, художників тощо, вони створюються на базі пам'ятних комплексів, які охороняються державою: садиб, будинків, квартир, пов'язаних з життям і діяльністю видатних осіб; окремий вид музеїв історичного профілю.

Мережа європейських музейних організацій (NEMO) – це незалежна музейна мережа, що забезпечує репрезентацію та інформацію для музейної спільноти Європи. До NEMO входять музейні організації та установи країн Європейського Союзу та країн, які мають асоційоване членство або є кандидатами на вступ у ЄС.

Міжнародна рада музеїв (ІКОМ) – це неурядова організація музеїв та музейних фахівців, формально підпорядкована ЮНЕСКО, що спрямовує свою діяльність на збереження, поповнення та комунікацію із суспільством природної та культурної спадщини, наявної та майбутньої, матеріальної та нематеріальної (духовної).

Міжнародний центр вивчення консервації та реставрації культурної спадщини (ICCRROM) – міжурядова організація зі збереження світової культурної спадщини, членами якої є уряди 118 країн світу.

Музеєзнавство (музеологія) – це наукова дисципліна, що вивчає історію та закономірності розвитку музеїв, їхні суспільні функції, питання теорії і методики музейної справи, тобто внутрішню організацію, систему наукового комплектування музейних фондів, документування й зберігання колекцій, а також методики побудови музейних експозицій, виставок, різних видів і форм науково-освітньої діяльності музеїв.

Музеєфікація – напрям музейної діяльності, що полягає в перетворенні історико-культурних чи природних об'єктів в об'єкти музейного показу з метою максимального збереження і виявлення їх історико-культурної, наукової, художньої цінності. Поняття введене у науковий обіг Ф. І. Шмітом.

Музеї – це культурно-освітні та науково-дослідні заклади, призначені для вивчення, збереження і використання пам'яток природи, матеріальної і духовної культури, прилучення громадян до надбань національної і світової історико-культурної спадщини.

Музеї історичного профілю – музеї, які збирають, зберігають, вивчають і популяризують пам'ятки матеріальної та духовної культури народу.

Музеї-заповідники – це група музеїв комплексного типу просто неба, що володіють особливою цінністю й одержали статус заповідників згідно з постановами урядових органів країни. Створюються шляхом музеєфікації винятково цінних територій, ансамблів, комплексів і окремих пам'яток історії, культури чи природи. За профілями поділяються на археологічні, історико-культурні, історико-архітектурні, історико-меморіальні.

Музеї природничого профілю – профільний тип музеїв, що збирають, зберігають, вивчають та експонують різноманітні природничі матеріали й розповідають про найновіші досягнення природничих наук.

Музеї художнього профілю – це група музеїв класичного мистецтва та музеїв сучасного мистецтва, що зберігають, вивчають і пропагують визначні твори живопису, графіки, скульптури, ужиткового мистецтва, а також народної творчості усіх культурно-мистецьких епох (у т. ч. й сучасної).

Музейна колекція – це комплекс музейних предметів, об'єднаних за однією або кількома спільними ознаками.

Музейна пам'ятка – предмет, що має встановлену цінність (наукову, історичну, художню) і музейне значення, вилучений із середовища первісного місцезнаходження чи використання, науково і технічно оброблений та включений до складу музейних зібрань.

Музейне зібрання – це науково організована сукупність музейних предметів і музейних колекцій, науково-допоміжних матеріалів, архівних бібліотечних фондів.

Музейний предмет – пам'ятка, яка має культурну цінність і належить до музейного зібрання.

Музейний фонд України – це сукупність рухомих пам'яток природи, матеріальної і духовної культури, які мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення, незалежно від їх виду, місця створення і форм власності, та зберігаються на території України, а також нерухомих пам'яток, що містяться в музеях України і обліковані в порядку, визначеному чинним законодавством України.

Недержавна частина Музейного фонду України – музейні колекції та музейні предмети, що не віднесені або не підлягають віднесенню до державної частини Музейного фонду України, в тому числі пам'ятки, що є власністю громадських та релігійних організацій, окремих громадян та їх об'єднань.

Об'єкт культурної спадщини – це місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними території чи водні об'єкти, інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з антропологічного, археологічного, естетичного, етнографічного, історичного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність.

Облік музейних фондів – це діяльність зі встановлення точних відомостей і предметного опису усіх пам'яток, що перебувають у музеї.

Пам'ятка – об'єкт природи, матеріальної і духовної культури, що має художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягає збереженню, відтворенню та охороні відповідно до чинного законодавства.

Профіль музею – генетично-класифікаційна ознака музею; визначається основним змістом його фондів і зв'язком з тією чи іншою галуззю науки, мистецтва або виробництва. Профіль музею визначає склад колекцій, тематику експозицій, зміст наукових досліджень і впливає на всі напрями музейної діяльності.

Реставрація (від латин, *reauratio* – відновлення) – це сукупність науково обґрунтованих заходів щодо укріплення (консервації) фізичного стану, розкриття найхарактерніших ознак, виявлення його художньої, наукової чи історико-культурної цінності, відновлення втрачених або пошкоджених об'єктів культурної спадщини, збереження їхньої автентичності.

Уніфікований паспорт музею – це документ, який складають і реєструють в органах культури всі музеї України, незалежно від їх видів, статусу, форм власності і відомчого підпорядкування; складається з 22-х пунктів і містить вичерпну інформацію про устанovu та її зібрання.

Фонди музею – це повне зібрання матеріальних предметів, зосереджене в експозиційних залах та сховищах певного музею.

7.3. Рекомендована література

Основна:

1. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 428 с.
2. Салата О. О. Основи музеєзнавства : навч.-метод. посіб. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с.
3. Гайдай О. М. Музеєзнавство : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 212 с.

Додаткова:

1. Словник-довідник термінології музейництва / Р. Микульчик, П. Слободян, Є. Діденко, Т. Рак. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2012. 128 с.
2. Вайдахер Фрідріх. Загальна музеологія / за ред. З. Мазурика ; пер. з нім. Х. Назаркевич, О. Лянг, В. Лозинського. Київ : Літопис, 2005. 632 с.
3. Буравченков А. А. Культура і туризм : взаємодія і збагачення. Київ : Українська культура, 1999. 230 с.
4. Бабарицька В. Екскурсовознавство і музеєзнавство : навч. посіб. / В. Бабарицька, А. Короткова, О. Малиновська. Київ : Альтерпрес, 2012. 444 с.
5. Власюк Г. М., Зосимович О. Ю., Хададова М. В. Музеєзнавство та архівна справа : навч.-метод. посіб. Житомир : ЖДПУ імені Івана Франка, 2006. 75 с.
6. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв : посіб. / за ред. В. Великочого, Н. Гасюк ; П. Горішевський та ін. Івано-Франківськ : Плай. 2005. 68 с.
7. Музейна справа та музейна політика в Україні ХХ століття. Київ : Златограф, 2004. 208 с.
8. Опейда Л. М. Використання віртуальних екскурсій у навчальному процесі (на прикладі проекту «Віртуальний Луцьк»). *Науковий парк та інноваційна інфраструктура університету як основа розвитку освіти та науки* : зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф., 4–5 жовт. 2013 р. / М-во освіти і науки України, Волин. обл. держ. адмін., Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; ред. : В. Є. Сикора та ін. Луцьк, 2013. С. 135–136.
9. Карсим І. А. Культурно-освітня діяльність музеїв : навч. посіб. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2007. 112 с.
10. Якубовський В. І. Музеєзнавство : підручник. Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М. І., 2010. 352 с.
11. Белікова М. В., Зайцева В. М. Основи музеєзнавства : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Запорізький національний технічний університет. Запоріжжя : ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2015. 180 с.
12. Бабарицька В.К. Екскурсовознавство і музеєзнавство: навч. посіб./ В.К. Бабарицька, А.Я. Короткова, О.Ю. Малиновська. Київ: Альтерпрес, 2007. 462 с.
13. Довжук І. В. Основи музеєзнавства: навч. посіб. / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2008. 164 с.
14. Велика Л.П. Музейне експозиційне мистецтво. Харків.: ХДАК, 2000. 160с.
15. Музейна справа і музейна політика в Україні ХХ ст. Київ.: Златограф, 2004. 184 с.
16. Федорченко В.К. Історія екскурсійної справи в Україні: навч. посіб./ В.К. Федорченко, О.М. Костюкова, Т.А. Дьорова. Київ: Кондор, 2004. 425 с.
17. Калашникова О.Л. Основи мистецтвознавчої експертизи та вартісної оцінки культурних цінностей: підр. [для студ. вищ. навч. закл.] Київ: Знання, 2006. – 479с.
18. Музеї України: довідник. Київ: Веселка, 1999. 130 с.

19. Музей Волинської ікони. Луцьк: Надстиря, 1994. 43 с.
20. Гаврилюк С.В. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок XX ст.): моног. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2002. 532 с.
21. Музей волинської ікони в Луцьку: путівник. Луцьк: Медіа, 2003. 43 с.
22. Художній музей в Луцьку: путівник. Луцьк: Медіа, 2003. 28 с.
23. Чудотворна ікона Холмської Богородиці. Повернення з небуття. Луцьк: Ініціал, 2003. 112 с.
24. Волинський краєзнавчий музей: путівник. Луцьк: Медіа, 2004. 28 с.
25. Огнева О.Д. Будинок серед алей: Музей Ігоря Стравінського в Устилузі / Луцьк: Волин. обл. друкарня, 2006. 45 с.
26. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-1910-і рр. Київ: Інститут історії України НАН України, 2013. 373 с.
27. Кушпетюк О.І. Волинське музейництво на сторінках періодики краю другої половини XIX – початку XX ст. *Старожитності Лукомор'я*. 2021. № 2 (5). Березень-Квітень. С. 49-59.
28. Кушпетюк О. Популяризація краєзнавчої літератури музейними закладами Волинської губернії кінця XIX – початку XX ст. *Краєзнавство*. 2019. №4. С.148-156.
29. Кушпетюк О. Доброчинна ініціатива духовенства волинської губернії щодо заснування та розгортання діяльності релігійних давньоховищ краю *Емінак : науковий щоквартальник*. 2019. № 4 (28) (жовтень-грудень). С. 46-55.
30. Кушпетюк О. Культурна спадщина України в умовах воєнних дій. *Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу*: матер. доп. учасн. VIII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 26 травня 2022 р.), упоряд. О. Бундак, Н.Г. Конон. Луцьк: ЛІРоЛ, 2022. С. 32-35.

Законодавчі акти та нормативні документи:

1. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей : закон України від 21 верес. 1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text>.
2. Про культуру : закон України від 14 груд. 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>.
3. Про музеї та музейну справу : закон України від 29 черв. 1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Про Національний архівний фонд та архівні установи : закон України від 24 груд. 1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text>.
5. Про охорону археологічної спадщини : закон України від 18 берез. 2004 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1626-15#Text>.
6. Про охорону культурної спадщини : закон України від 8 черв. 2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>.
7. Про затвердження Положення про Музейний фонд України: постанова КМУ від 20 липня 2000 р. № 1147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2000-п>.

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Львівська національна наукова бібліотека України імені В.Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua/>
3. Музейний простір України. URL: www.prostir.museum
4. Музейний простір Волині. URL: <http://volyn-museum.com.ua/>
5. ВКМ. URL: <http://volyn-kray-mus.at.ua>
6. European Museum Forum. URL: <https://www.europeanforum.museum/>
7. International Coalition of Sites of Conscience. URL: <http://www.sitesofconscience.org>

8. International Committee For Museology. URL: <https://www.icofom.mini.icom.museum/>
9. ICOFOM Study Series. URL: <http://network.icom.museum/icofom/publications/ourpublications/>
10. International Council of Museums. URL: <http://icom.museum/>
11. ICOM News Magazine. URL: <http://icom.museum/media/icom-news-magazine/>
12. International movement for a new Museology. URL: <http://www.minom-icom.net/>
13. Museological News. URL: <http://network.icom.museum/icofom/icofomnews/museological-news/>

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	ноутбук	проектор
Семінарське заняття	ноутбук МКР	кабінет № 107, проектор приміщення комп'ютерного класу № 315